

Leverandørindustrien i Hordaland

Status og framtid for SMB

Bergen, 04/2015

Utviklingstrekk i 2014

- Effektiviseringsprogrammer
- Omfattende kostnadskutt
- Kutt i investeringer
- Sterk oljeprisfall
- Permitteringer og oppsigelser
- Avviklinger og konkurser

Mål

- **Skaffe innsikt og kunnskap om status hos leverandørbedriftene i Hordaland**
- **Foreslå aktuelle tiltak for å styrke framtidig konkurransekraft**

Metode

- **Intervjuer med 46 aktører:**
  - 38 bedriftsledere
  - 3 representanter fra regionale myndigheter
  - 4 fra arbeidstaker- og næringslivsorganisasjoner
  - 1 fra FoU
- **Gjennomført fra november 2014 til mars 2015**

Tema

- **Hvordan bedriftene opplever situasjonen**
- **Konkurransen i markedet**
- **Kostnadsutfordringer i næringen**
- **Fremtidsutsikter**
- **Tiltak i egen bedrift**
- **Forslag til oppfølgingstiltak**

Presentasjon av hovedfunn

- **Sviktende inntjening**
- **Redusert konkurransevne**
- **Kostnadsutfordringer**
- **Tiltak i egen bedrift**
- **Ønskede tiltak fra bedriftene**

Sviktende inntjening

- **De fleste bedriftene opplever tydelig nedgang og svikt i inntektene i 2014**
- **Frykt for at 2015 blir verre**
- **Utbredt frykt for at nedgangstidene vil vare lenge**
- **Bedrifter vurderer permisjoner, oppsigelser og har startet nedbemanning**
- **Langsiktige avtaler gjør at nedgangen ikke enda har slått fullt ut hos noen bedrifter**
- **Fokus på reforhandling av eksisterende kontrakter**
- **Entydig krav om at prisen skal ned**

Redusert konkurransevne

- **For ensidig krav om kostnadsutt (ca. 30%)**
- **Dialog skjer utelukkende på oppdragsgivers premisser**
- **Dette fører til at hele leverandørkjeden blir hardt rammet**
- **Små og mellomstore bedrifter hardest berørt**
- **Lavprising i nye anbud for å opprettholde aktivitet**
- **Bruk av kreative organisasjonsløsninger i anbudskonkurranser bidrar til å presse ut de minste aktørene**
- **Bedrifter som satser på spotmarkedet er svært utsatt for svingninger i ordretilgangen**
- **Bedrifter som satser på egne utviklede produkter og tjenester har en mer stabil ordretilgang**

Kostnadsutfordringer

- **Alle leverandørene er enige om behov for kostnadsreduksjoner**
- **Byråkrati og krav til dokumentasjon oppleves som unødvendig og fordyrende for hele bransjen**
- **Kontraktstrukturen med flere mellomledd er fordyrende**
- **Statoil har kostnadsdrivende anskaffelsesprosedyrer**
- **Frykt for at et nytt kontraktsregime i Statoil vil øke risikoen for leverandørnæringen**
- **Bedriftslederne gir uttrykk for liten tillit til Statoil**

Tiltak i egen bedrift

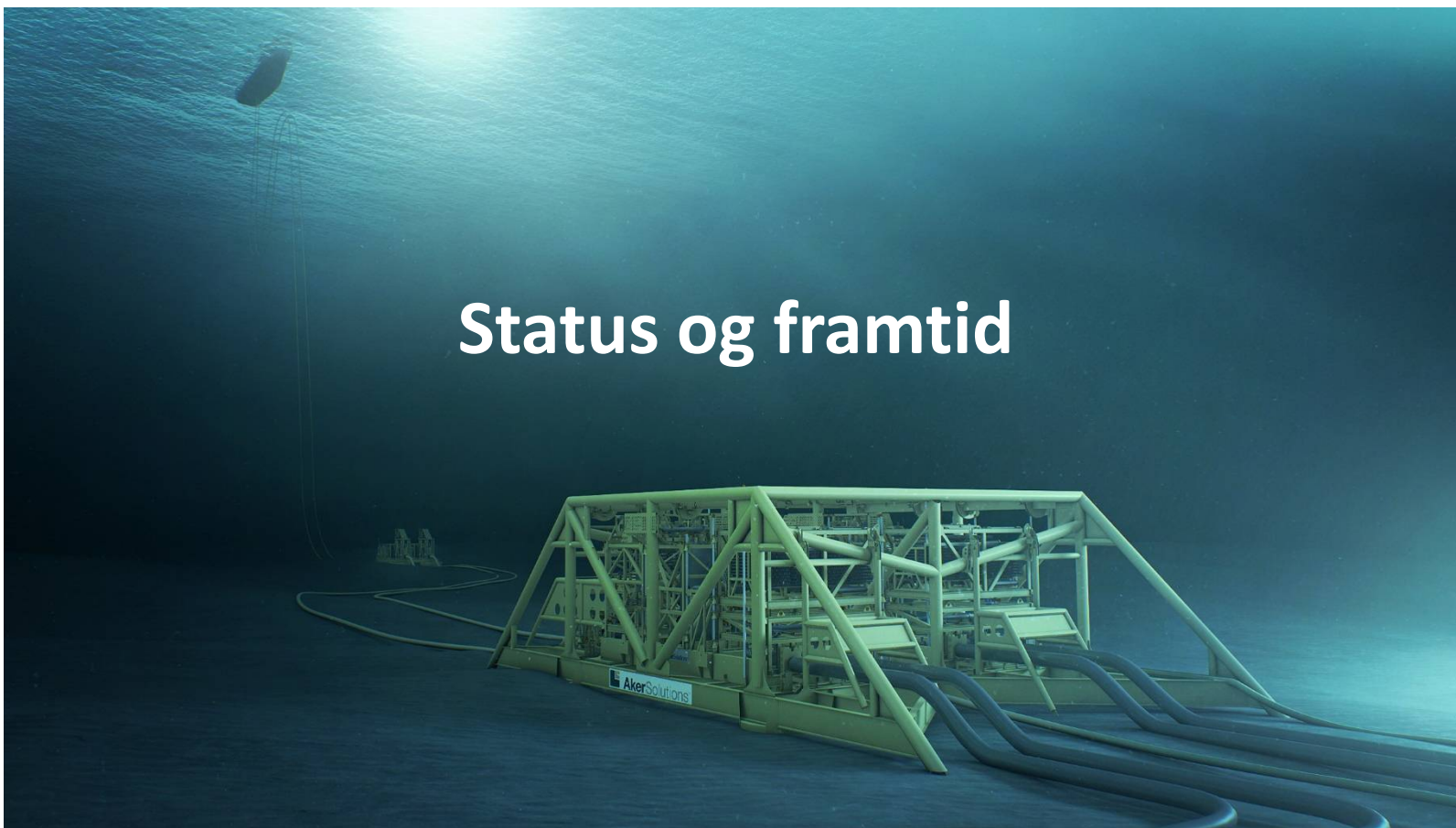
- **Bedriftene har intensivert markedsfokus**
- **Bedriftene er igang med eller planlegger forbedringstiltak**
- **Fokus på forbedret prosjekt- og økonomistyring, produksjon og innkjøp**
- **Bedriftene har forberedt seg på eller gjennomført nedbemanning, oppsigelser og permitteringer**

Ønskede tiltak fra bedriftene

- **Bedriftene ønsker mer hensiktsmessige permitteringsregler**
- **Optimalisere kapasitet, utstyr og resurser i og mellom bedriftene**
- **Tettere markedssamarbeid**
- **Tiltak for å nå nye markeder**
- **Forenkling av dokumentasjonskrav**
- **Effektivisering av produksjonsprosesser**
- **Finansielle krisepakker fra sentrale myndigheter**
- **Beredskapsplaner fra lokale og regionale myndigheter**
- **Justere avskrivningsregler, arbeidsgiveravgift og skatt**
- **Avbyråkratisering av virkemiddelapparatet**
- **Mer aktive myndigheter som døråpner til nye internasjonale markeder**

Status og framtid

Status

- **Kriseopplevelse og -forståelse hos bedriftene**
- **Alvorlige konsekvenser for Hordaland:**
  - Avvikling av viktige kompetansebedrifter
  - Tap av mange viktige arbeidsplasser
  - Svekking av grunnkompetanse i næringen
  - Negative ringvirkninger for tilstøttende næringer
  - Tapte skatteinntekter for kommunene
  - Forventet nye reduksjoner
  - Frykt for en langvarig situasjon
  - Krevende tilpasning til nytt fremtidig aktivitets- og investeringsnivå
  - Utviklingen krever reaksjon fra regionale myndigheter

Framtid

- **En styrket næring for fremtiden:**
  - Lang fremtid med betydelig sysselsetting og verdiskaping
  - Ny kompetanse på effektivisering og optimal drift
  - Ny kjernekompetanse vil videreutvikles
  - Store muligheter for ny og fremtidig teknologiutvikling
  - Mer kostnadseffektive virksomheter
  - Kompetanse- og erfaringsoverføring til nye bransjer

Anbefalinger

Regionale myndigheters rolle

- **Foreslå konkrete tiltak til sentrale myndigheter:**
  - Permitteringsregler
  - Skatteregime
  - Virkemiddelapparat
  - Dokumentasjonskrav
- **Etablere en handlingsplan i regi av Hordaland fylkeskommune for å håndtere konsekvensene med hensyn til:**
  - Arbeidsledighet
  - Konkurser
  - Tap av hjørnesteinsbedrifter
  - Omstillingsbehov
  - Undervisning og etterutdanning
- **Etablere en plan for utnyttelse av frigjort kompetanse og arbeidskraft rettet mot fornybarteknologi**
- **Etablere regelmessige møter mellom aktørene og myndighetene i Hordaland for oppfølging av tiltakene**